

NYTT OM

FRA NAVFs SEKRETARIAT
FOR KVINNEFORSKNING

NR. 1 - MARS 1981

KVINNEFORSKNING

Nytt om kvinneforskning kommer med 4-5 nr. i året. Bidrag og kommentarer sender til NAVFs sekretariat for kvinneforskning, Munthesgt. 29 - Oslo 2. Telefon (02) 56 56 56.

NAVFs sekretariat for kvinneforskning
Munthesgate 29, Oslo 2
Tlf: 02/ 56 52 90
Postgiro: 5 14 71 60

Sekretariatets styre:

Universitetsstipendiat Hanne Haavind, leder
Professor Harriet Holter
Forskningsstipendiat Hildur Ve, p.t. universitetslektor
Forskningsstipendiat Sidsel Larsen
Førsteamanuensis Ottar Hellevik
Konsulent Anne Kari Lande Halse
Amanuensis Mette Qvortrup
Førsteamanuensis Ida Blom, observatør fra Rådet for humanistisk
forskning, NAVF.

Varamedlemmer:

1. Førsteamanuensis Tove Stang Dahl
2. Amanuensis Ingrid Eide
3. Konsulent Per Miljeteig-Olssen

I sekretariatet:

Førstekonsulent Nina Gornitzka, daglig leder
Konsulent Maren Brit Baadshaug
1.kontorfullmektig Guro Helgerud

"Nytt om kvinneforskning",

Redaktører: Nina Gornitzka og Maren Brit Baadshaug

Omslag: Kari Rolfsen

I N N H O L D

Hva skjer i 1981? Et viktig år for kvinne- forskningen.....s.	1
Årsmelding - Utdrag.....s.	4
Kvinner ansatt i vitenskapelig stilling på Universi- tetet i Oslo 1900-1940. Hvor, når og hvem. Av Vibeke Eeg-Henriksen.....s.	8
Kvinneres kvalifikasjoner - kvinnekvalifikasjoner? Av Tamar Bermann.....s.	16
Den teknologiske utviklings betydning for kvinners og menns likestilling i arbeidslivet. Dansk prosjektforslag til Nordisk Ministerråds likestillingsutvalg.....s.	20
Kvinner og forskning. Av Lillian Krokan og Anne Sæterdal....s.	21
Kvinnehistorie i England - en reiserapport. Av Sidsel Vogt Moum.....s.	26
<u>INTERNASJONALE KONTAKTER</u>	
Internasjonal forskerkonferanse om jenters utdanning. Av Bitten Kallerud.....s.	30
CEFRES.....s.	33
EADI: Women and development.....s.	34
International Interdisciplinary Congress on Women in Haifa, Israel.....s.	35
<u>LITT AV HVERT</u>	
Et NAVF- prosjekt om "Omsorgsfunksjoner og verdioverfør- inger til småbarnfamilier". Prosjektleder Hanna Haavind.....s.	37
Norsk Institutt for ledelse og administrasjon - NILA -s.	39
Nytt kvinnetidsskrift.....s.	40
Sosiologi i dag.....s.	41
Kvinderet: Teori og metodeproblemer.....s.	42
NAVFs støtte til kvinneforskning 1981.....s.	43
Publikasjoner innkommet til redaksjonen.....s.	46
Oversikt over finansieringskilder.....s.	48

HVA SKJER I 1981? ET VIKTIG ÅR FOR KVINNEFORSKNINGEN,

Kalenderen viser at vi allerede har lagt en tredjedel av 1981 bak oss. Det minner oss om at sekretariatet snart kan feire sitt 4-års jubileum. Det betyr samtidig at vi går inn i vårt siste arbeidsår. Som kjent løpet sekretariatets funksjonstid ut 1. juni 1982 - og mange spør oss om, og eventuelt i hvilke former, det vil finnes noen organisatorisk støtte til kvinneforskningsvirksomheten innen NAVF etter denne dato. I øyeblikket er det ingen som kan si noe sikkert om dette.

Da Rådet for samfunnsvitenskapelig forskning (RSF) i 1976 vedtok - etter et ganske omfattende utredningsarbeid - å opprette et sekretariat med formål å støtte og stimulere fram samfunnsvitenskapelig forskning om kvinners situasjon, var det under den klare forutsetning at dette skulle være et midlertidig tiltak av fem års varighet. Både prinsipielt og av økonomiske årsaker fant rådet at dette var en rimelig tidsavgrensning. I løpet av fem år burde kvinneforskning kunne bygge opp tilstrekkelig faglig styrke til å klare seg noenlunde bra "på egne ben". Dessuten ville en mer langsiktig forpliktelse redusere rådets muligheter til å sette i gang andre tiltak. Med de stadig strammere budsjetter som forskningsrådet må leve med vil enhver form for prioritering av ett bestemt tiltak nødvendigvis måtte gå på bekostning av andre viktige oppgaver.

I dag ser det ut til å være en bred enighet om at RSFs initiativ i 1976 har vært en viktig stimulans, ikke bare for den samfunnsvitenskapelige kvinneforskningen, men også - indirekte - for forskere innenfor andre fagområder som ønsker å anlegge et kvinneperspektiv på sitt forskningsarbeid. Særlig gjelder dette kvinneforskere som sogner til Rådet for humanistisk forskning (RHF). Økt kontakt med kvinner innenfor planleggingsmiljøer og med medisinske kvinneforskere tyder på at det også innenfor disse fagene er behov og muligheter for å utvikle et forskningsperspektiv som i større grad enn til nå har relevans for kvinner.

Diskusjonen om fortsatt støtte til kvinneforskningen i NAVF har sitt utgangspunkt i en slik bred flerfaglig forskningsinteresse. Den er også knyttet til NAVFs generelle likestillingsarbeid. "Nytt om kvinneforskning" har tidligere orientert om dette arbeidet, bl.a. om utredningen "Kvinner i forskningssystemet ved inngangen til 1980-årene: Hva kan NAVF gjøre?". Som del av dette utredningsarbeidet har NAVFs styre bedt RSF å evaluere sekretariatet - som faglig stimuleringstiltak, dvs.hvilke direkte og indirekte virkninger sekretariatets virksomhet har hatt for kvinneforskningen, og som forskningsorganisatorisk virksomhet. Styret har også bedt RHF å evaluere sitt treårige stipendprogram for kvinneforskere innenfor de humanistiske fag. De beslutninger NAVFs styre kommer til å treffe om eventuelle framtidige initiativ for å integrere kvinneperspektivet i den faglige virksomheten vil derfor bygge på erfaringer fra ulike måter å organisere slike initiativ på.

Men det er ikke bare diskusjoner om framtida som står på sekretariatets dagsorden i månedene som kommer. 1981 er selvsagt også et aktivt arbeidsår. Det årlige prosjekt- og søknadsseminaret er allerede gjennomført. Det er et seminar som er beregnet på samfunnsvitenskapelige kvinneforskere som planlegger å søke forskningsmidler i NAVF eller i departementene. Som det framgår av oversikten på s.43 er det en ganske stor del av kvinneforskningen som finansieres av NAVF-midler - som prosjektstøtte og som utdanningsstipend. Faktisk er det vel nettopp takket være NAVF og departementsmidlene at kvinneforskningen innenfor samfunnsvitenskapene har hatt rimelige gode arbeidsmuligheter i de seinere år. Hvor langt dette har brakt oss faglig er tema for arbeidskonferansen om "Kvinneperspektiver på samfunnsforskningen", som blir holdt i månedsskiftet mars/april. Konferansen er en viktig fagpolitisk begivenhet som har som formål å sette opp en slags statusrapport for hvor den samfunnsvitenskapelige kvinneforskningen befinner seg i dag og inviterer til dialog med andre samfunnsforskere om dette. Vi kommer tilbake med referat fra konferansen i "Nytt om kvinneforskning" 2/81.

Ellers er det arbeidsmøtene i tilknytning til forskningsprogrammet "Kvinnerns levekår og livsløp" som vi vil prioritere. I tillegg

kommer arbeidet med formidlingsspørsmål. Sekretariatet planlegger i øyeblikket å gjennomføre en serie møter og arbeidsseminarer - en del av disse i samarbeid med Engebretbevegelsen - for kvinneforskere med interesse for forskningsformidling. Det første møtet vil bli holdt rett før påske. Det er et orienteringsmøte der kvinnelige journalister fra dagspresse, lokalpresse og ukepresse informerer om sine ulike media, hvilke arbeidsbetingelser som gjelder, produksjonsforhold, tidsfrister o.l. Hensikten er å gi forskere en større forståelse for hvilke muligheter og begrensninger som ligger i de ulike media når det gjelder å få formidlet kvinneforskningens perspektiver og resultater. Konkret tidspunkt og sted for dette møtet er ennå ikke fastsatt. Interesserte som vil vite mer om dette kan ta kontakt med sekretariatet.

Det siste planlagte initiativ som bør nevnes er et kontaktmøte med de politiske partienes kvinneorganisasjoner. Dette initiativ kommer som en naturlig oppfølging av sekretariatets tidligere kontakter med kvinnorganisasjonene, både med tradisjonelle og de nyere kvinnesaksorienterte organisasjonene. Selv om planleggingen av møtet med de partipolitiske kvinnene ennå ikke er kommet skikkelig i gang, er det all mulig grunn til å se fram til et slikt møte en gang i løpet av 1981.

Nina Gorntizka

ARSMELDING 1980

- utdrag

Sekretariatets styre har holdt 6 styremøter. (For styrets sammensetning og medarbeidere i sekretariatet se omslagsside foran).

I tillegg til det løpende arbeidet med forskningsprogrammet "Kvinnerns levekår og livsløp" har styret drøftet en del forskningspolitiske spørsmål, herunder spørsmål vedrørende rekruttering til kvinneforskningen.

Sekretariatets femårige funksjonsperiode løpet ut 31.5.1982. Styret har lagt fram en utredning om sekretariatets virksomhet til nå og planer for resten av virkeperioden. Utredningen kommer også med forslag til videreføring av virksomheten etter 1982.

Formidlingsarbeidet har stått sentralt. Fra midten av 1980 har sekretariatet opprettet en halv stilling for ett år for å arbeide spesielt med formidlingsspørsmål.

Forskningsprogram om kvinnerns levekår og livsløp.

Forskningsprogrammet om kvinnerns levekår og livsløp er en sentral del av sekretariatets virksomhet. Helga Maria Hernes tiltrådte som forskningsleder 1.juli 1980. Stillingen er opprettet for en toårs-periode og finansieres av Forbruker- og administrasjonsdepartementet.

Forskningslederen har hatt kontakt med de forskjellige forskningsmiljøene for å sette seg inn i eksisternde manuskripter og prosjekter. På bakgrunn av dette arbeidet er det utarbeidet et publiseringsprogram, som omfatter en rekke monografier og antologier. Bøkene vil bli utgitt på Universitetsforlaget.

MØTER OG SEMINARER

Styret har i 1980 stått ansvarlig for følgende seminarer og møter:

Møte med Manjula Giri, 22.2.80, NAVF. "Hindu Women and Education in Nepal".

Endags-seminar i prosjekt- og søknadsutforming, 25.2.80, NAVF.

Gjestebesøk av Rosabeth Moss Kanter, 25.-30.september 1980. Bergen/Oslo. "The impact of power on leadership", "The quality of work life movement", "Dilemmas of participation", "The role of opportunity and power structures".

Seminar om kvinner, overgang og aldring, 2.-5.september 1980, Geilo.

Seminar om forholdet mellom kvinneforskningen og kvinnebevegelsen, 18.-19.september 1980, Sundvolden.

Kontaktmøte med Michèle Pougny, CEFRES, 6.10.80, Oslo.

Møte med Anne Wilson Schaef, 7.10.80, NAVFs senter for klinisk psykologisk forskning, Universitetet i Oslo.

En-dagsseminar om kvinner, datateknologi og arbeid. 29.10.80, Appolonia Studiesenter, Oslo.

Møte med Leela Gulati, 2.desember 1980, NAVF. "Theoretical and methodological problems in case-study research in an Indian fishing village".

Sekretariatet har deltatt som medarrangør i:

Norske Kvinners nasjonalråds (NKN) og Rådet for forskning for samfunnsplanleggings (RFSP) seminar om "Kvinner og forskning", 11.-13. januar 1980.

Gjesteforelesninger av R.Emerson Dobash og Russel P.Dobash ved Psykologisk Institutt, Universitetet i Oslo, 27.-28.mai 1980. "Research Methods for studying Wife Abuse", "The Nature and Extent of Wife Beating", "The Response of Social Agencies to Battered Women", "Wife Abuse in a Patriarchial Society".

Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI) seminar med Leela Gulati, 3.desember 1980, "Technological innovation in an Indian fishing village with special emphasis on the impact on women".

Sekretariatet har vært representert på følgende møter, seminarer og konferanser:

planleggingsmøte i UNESCO, Paris, 14.-16.januar 1980.

Tverrfaglig kvinneforskningsseminar på Hindsgavl Slott i Danmark, 30.1.-1.2.1980.

Hovedkomiteén for norsk forsknings seminar om oppdragsforskning, 5. mai 1980, Oslo.

Temamøte i NORAD om kvinner og utvikling, 7.mai 1980, Oslo.

Møte i Hovedkomiteén for norsk forskning, 21. mai 1980, Oslo.

Kontaktmøte med kvinnelige forskere på Transportøkonomisk Institutt (TØI) og Norsk institutt for by og regionforskning (NIBR), 3.juni 1980, Oslo.

UNITARS seminar om "Creative Women in changing societies, 9.-13. juli 1980, Voksenåsen Hotell.

Forum - Alternativ kvinnekonferanse i København, juli 1980.

Likestillingsrådets kontaktkonferanse med organisasjonene, 9.-10.oktober 1980, Tønsberg.

NKNs og RFSPs oppfølgingsseminar om "Kvinner og forskning", 11.oktober 1980, Voksenåsen Hotell.

PUBLIKASJONER

"Nytt om kvinneforskning"

"Nytt om kvinneforskning" har kommet med fem nummer. Opplag 31.13.80: 1450 stk.

Arbeidsnotater

Arbeidsnotat nr. 1/80 - "Kvinneforskningssekretariatets framtid". En utredning fra styret for NAVFs sekretariat for kvinneforskning.

Arbeidsnotat nr.2/80 - "Teori og metode i kvinneforskningen. En rapport fra en konferanse.

Sekretariatets styre har avgitt uttalelse til Likestillingsrådets forslag til "Handlingsplan for likestilling".

Budsjett 1980: Kr. 450.000

Sekretariatet har innvilget søknader for kr. 29.442.

Søknadene har i hovedsak vært søknader om støtte til arbeidsgruppevirksomhet, seminarer/møter/konferanser, til gjesteforelesninger og veilednings- og kontaktreiser.

KVINNER ANSATT I VITENSKAPLIG STILLING PÅ UNIVERSITETET I OSLO 1900 - 1940, HVOR, NÅR OG HVEM?

Av Vibeke Eeg-Henriksen.

De opplysningene jeg legger frem er samlet inn fordi jeg stilte spørsmålet i forbindelse med en oversikt over norske kvinnelige geologer, som jeg arbeider med. Da stoffet var satt opp i tabellform, slo det meg at dette svaret på mitt spørsmål reiser nye spørsmål:

Hvorfor der? Hvorfor da?

Jeg har ikke samlet materiale som kan gi grunnlag for å svare på de spørsmålene. Derimot vakte svaret på mitt første spørsmål en viss interesse, da jeg la det frem på seminar i vitenskapshistorie september 1980. 1) Jeg presenterer det derfor slik det foreligger.

Vi skal ta for oss 4 trekk ved oversikten: Fordeling på "sted" dvs. fakultet, fordeling i tid, fordeling på akademisk grad/stilling og endelig sivilstand og antall barn. Men la oss først repetere etpar viktige årstall fra kvinnehistorien: 1884 adgang til å avlegge embedseksamen. 1890 første kandidater. 1912 adgang til embeder med visse begrensninger. 1938 adgang til alle embeder. Fakultet. Universitetet hadde opprinnelig 4 fakultet: Teologisk, juridisk, medisinsk og filosofisk. 1860 ble sistnevnte oppdelt i historisk-filosofisk (hist.fil.) og matematisk naturvitenskapelig (mat.nat.). Fra 1890 til 1939 fordeler kvinnekandidatene seg med 8 (0.5%) på teologisk, 84 (1.8%) på juridisk, 180 (6.2%) på medisinsk, 202 (17%) på hist.-fil., 42 (6.6%) på mat.nat. 2) På de 3 førstnevnte fakultet ble ingen kvinner ansatt. På de 2 sistnevnte har hist.fil. høyeste andel kvinnekandidater, men bare 3 ansettelser, mens mat.nat. har få kandidater, men 11 ansettelser. Hvorfor?

Tid. På hist. fil. tilsettes 1 filolog i 1931 og nok en i 1939. 1938 blir Pedagogisk institutt tilknyttet Universitetet, og vete-

<u>Mat. Nat. Fak.</u>	<u>Ans. år</u>	<u>Født/gift/barn</u>	<u>Ak.grad⁰⁾</u>	<u>Stilling^{o)}</u>
1900 Kristine Bonnevie l.kv.ansatt	1872		uten embedseksamen Dr.philos 1906	Konservator zool.lab. Professor 1912
1902 Thekla Resvoll	1871/1895/1905		cand.real dr.philos 1917	Amanuensis bot.lab. Assistent 1901
1905 Emily Arnesen	1867		uten embedseksamen dr.philos 1904	Konst.konservator 200 l.mus. Konservator 1911
1916 Ellen Gleditsch	1879		cand.pharm 1904 dr.philos 1914	Dosent radiokjemi Assistent 1903 Stipendiat 1911 Professor 1929
1916 Gudrun Ruud	1882		cand.real 1913	Amanuensis zool.lab. Assistent 1912
1917 Mimi Johnson ^{x)} g. Høst	1890/1919/1920		cand.min. (Bergeksamen) 1912 l.kvinne	Konservator geol.museum Assistent 1913
1917 Birgit Parmann ^{xx)}	1895		stud.real	Konst.konservator paleont.museum
1919 Aslaug Sverdrup g. Somme	1892/1930/1931		cand.real 1918 dr.philos 1931	Amanuensis. Inst.Arve- lighetsforskning Forskn.
1919 Milda Prytz	1891		cand.pharm dr.philos 1925	Amanuensis Kjem.inst.
1920 Margot Dorenfeldt ^{x)} g. Holtan	1895/1923/1923		kjemiingeniør NTH 1919 l.kvinne	Amanuensis Kjem inst.
1921 Hanna Resvoll g. Holmsen	1873/1909/1911		cand.real 1910	Dosent Plantegeografi Stipendiat 1915
<u>Hist.fil.Fak.</u>				
1931 Anne Holtsmark	1896		cand.pharm 1924 dr.philos 1936	Dosent Norrøn Mytologi
1938 Helga Eng	1875		uten embedseksamen dr.philos 1913	Professor Pedagogikk
1939 Ingerid Dal	1895		dr.philos 1931	Professor germansk filologi hjelpelærer 1938

ranen Helga Eng blir professor. Her ser vi formodentlig begynnelsen på en tendens som fortsetter etter 1945? 1979 4) har hist.fil. høyeste andel kvinnelig vitenskapelig personal (25%). På mat.nat. derimot, fordeler tilsettelsene seg med 11 før og ingen etter 1921, herav hele 8 1916-1921. I 1979 hadde mat.nat. nest-lavest andel kvinnelig vitenskapelig personale (12%). Bare medisin scorer under med 7%. Hvorfor dette "avviket" på mat.nat.? Det skal vi se nærmere på i avsnitt II.

På hist.fil. var riktignok student Astri Brøgger konstituert amanuensis ved Etnografisk museum 1904-1905. Jeg har ikke ført henne opp i oversikten pga følgende: Hun var datter av W.C. Brøgger, Universitetsrektor, og arbeidet som assistent ved samlingene i forbindelse med overflytting til det nye museum. Da amanuensis ble syk, fant man av hensyn til kontinuiteten i arbeidet at den beste løsning ad hoc var at A.W. ble konstituert amanuensis uten utlysning av stillingen; så meget mere som A.W. ikke regnet med "at blive staaende i Posten naar hun indtræder i Ægteskab". 3)

Akademisk grad/stilling.

Hist.fil.: Samtlige var dr. phil. og dosent eller høyere.

Mat.nat.: 6 av 11 var dr. phil. og 2 c.real. 3 var dosent eller høyere, de øvrige amanuensis og konservator. I mangel av en oversikt over samtlige stillinger kan jeg ikke si noe om det vanlige/uvanlige i så måte.

Sivilstand/barn

Hist.fil.: 3 ugifte

Mat.nat.: 2 gifter seg og slutter

6 ugifte - (hvorav 1 går over i annen virksomhet.

3 gifte - hvorav 2 fødte barn, i 1905 og 1931.

1 hadde 1 barn på 10 år ved ansettelsen.

Perioden er karakterisert ved lav ekteskapsfrekvens, særlig for kvinner i 'borgerklassen', synkende prosentdel gifte yrkesaktive kvinner/ alle yrkesaktive kvinner, men stigende prosentdel gifte

yrkesaktive kvinner innen gruppen kvinnelige funksjonærer. Til sammenligning : prosentdel gifte kvinner av alle kvinner ansatt 5):

	1890	1910	1930
Industri	11	7	6.4
Lærerinne	3.6	9,1	15

I "vår" gruppe var de fleste ugifte - som vanlig for yrkeskvinner i perioden. Om de 3 som var gift utgjør en stor eller liten prosentdel kan ikke spille noen rolle for karakteristikken. Hvis vi nå summerer det vi har lest ut av oversikten, kan vi trekke opp konturen av den typiske kvinne i vitenskapelig stilling på Kgl. Frederiks før 2.verdenskrig:

Hun var født mellom 1870 og 1895

" " ansatt ved Ma.-Nat.fak.

" hadde lavere grads ansettelse (under dosent)

" hadde høyeste grad utdanning (dr.phil.)

" var ugift.

Videre kan tabellen gi grunnlag for å stille spørsmålet: Ville det være riktig å skrive Universitets-historien f.eks. slik: "Kvinner var i praksis utestengt fra de vitenskapelige stillinger inntil (etter 2.verdenskrig?) - bortsett fra enkelte unntakt som bekrefter reglen - samt en liten gruppe realister som slapp til under og like etter 1.verdenskrig".

II

Nå har vi fått svar på spørsmålet: 'Hvor, når og hvem'

I innledningen nevnte jeg at dette reiser nye spørsmål, og at jeg ikke har materiale til å gå nærmere inn på "Hvorfor der og da?" På den annen side har jeg et visst grunnlag for en "educated guess": Den går ut på at kvinnene slapp til på Mat.-Nat. 1900-1921 - og ganske særlig 1916-1921 - p.g.a. mangel på mannlige søkere. Underlaget for dette forslaget legger jeg frem i det følgende:

Kvinnehistorien har forlenget fastslått at "i de ypperlige tider under og like etter 1.verdenskrig fikk kvinnene så noen-

lunde lett de stillinger deres utdannelse kvalifiserte dem til".

6) Kan det ha vært slik at dette også gjorde seg gjeldende på Kgl. Frederiks?

Enkelte eksempler kan godtgjøre at der var en alminnelig mangel på folk med høyere utdannelse: Statens lønnskommisjon av 1919 sier at der har vært 159% prisstigning 1914-1919. Statstjenestemennenes økonomiske stilling er bekymringsfull og folk forlater sine stillinger. Etatene får ikke folk i stillinger som krever høyere utdanning. Der er lærernød ved høyere almen-skoler.

Universitetets jubileumsberetning omtaler for tiden før 1921

"særlige stipendier til teologiske, juridiske og medisinske studenter p.g.a. mangel på tilgang til disse akademiske yrker." I en tid med en sterkt ekspanderende økonomi er det rimelig å anta at det vil være ennå lettere å finne en tilfredsstillende ansettelse for folk med naturvitenskapelig/teknisk bakgrunn enn for akademikere med annen bakgrunn. R. Friedman, NAVF, som tok sin Ph.D. 1978 på en undersøkelse om "Værvarslinga på Vestlandet", sier han støtter en slik oppfatning: f.eks. klager professor Bjerknes ca. 1920 over at det er umulig å få folk til å komme til Geofysisk institutt i Bergen - de går til næringslivet eller til NTH.

I 1917 slår Fridtjof Nansen fast at politikerne mangler forståelse for vitenskapens avgjørende betydning for et folks tilværelse. Krigen har vist dette med ildskrift, men i Norge blir vitenskapens menn sulteforet. Deres kår er dårligere enn handelsbetjenters, kontormenns, ja, selv en tømmerhugger tjener nu mer enn en alminnelig vitenskapsmann. Følgen er at tilgangen på yngre krefter blir stadig dårligere, idet de skremmes bort og trekkes inn i det praktiske liv. 7) Det er mulig at Nansen hadde dekning for sine ord når det gjaldt menn. Vi kan notere oss en henvendelse i 1918 om de kvinnelige handelsfunksjonærers lave lønninger fra "De norske sedelighetsforeninger" til Sosialdepartementet: "Centralstyret har hatt rik erfaring for at lønninger for kvinder saa lave, at de ikke gir tilstrækkelig til livsopphold - er en av de medvirkende grunde til at vedk. kvinder kan indlate sig paa et letsindig liv". 8)

I alle fall ser vi godtgjort at dette er en av de perioder hvor Staten taper i kappløpet om den akademiske arbeidskraft. Rektor Brøggers uttalelse fra 1916 gir ytterligere inntrykk av hvor skoen trykker: " ... amanuenser og andre vitenskapelige tjenestemenn må nu sidestilles med lærere i den høiere skole..." 9)

Noen eksempler fra tilsetninger i perioden belyser forholdene:

I 1917 var Mimi Johnson den ene av 2 søkere til konservatorstillingen ved Geologisk Museum. Den andre søkeren, en mann, satte som betingelse en lønn på min. 6000 kr. i året. Han arbeidet da i USA og mente det var det minste han måtte ha for å forsørge en familie. Konservatorgasje lå flere tusen kroner lavere, og han kom derfor ikke i betraktning. (M.J. hadde forøvrig skaffet seg en så solid posisjon i faget at der er all grunn til å anta at hun ville blitt innstillet under alle omstendigheter) 10)

På Paleontologisk museum ble eneste søker, student Birgit Parmann, konsituert konservator. Ved Bergen Museum ble nyopprettet konservatorstilling i geologi besatt 1918 med stud.real Astri Monsen (c.real 1924) som eneste søker. I 1920 ble tilsvarende stilling i botanikk besatt med en kvinnelig stud.real, også hun senere c.real. 11)

Jeg har ikke sett nærmere på de øvrige kvinneansettelser i perioden, men iflg. Jubileumsberetningen ser de slik ut: Zoologi/arvelighetsforskn.: Ruud, 1916, og Sverdrup, 1919, har begge vært Bonnevis assistenter. Kjemi: Gleditsch, 1916, eneste søker. Prytz, 1919, og Dorenfeldt, 1920, ansettes i en periode som preges av "hyppig skifte av personale". Botanikk: H.Resvoll-Holmsen, 1921, var ikke eneste søker. Det foregikk, iflg. mine muntlige kilder, en temmelig hissig tautrekking forut for hennes ansettelse.

Sikkert er det at 1920-årene representerer et omslag. Mens universitetsbudsjettet gjennomgikk en økning i foregående periode f.eks. 71 nye stillinger bevilget 1911-1921, så kulminerte oppgangen med budsjettet for 1921/22. "Det er ingen tvil om at mange begavelser gikk tapt for forskningen i 1920- og 1930 årene fordi Universitetet ikke hadde noe å by dem ... Følgende viste seg med all ønskelig tydelighet efter krigen og langt inn i 1950-årene... Det var t.o.m. vanskelig å få besatt ledige stillinger

i gamle tradisjonelle fag som f.eks. språkfagene engelsk, fransk og tysk ved Hist.- Fil." 12)

Situasjonen 1920-1940 kan vel sies å være "selvinnlysende" utfra dagens alminnelige syn på stagnasjon i mellomkrigstiden. I de fete år som fulgte etter 1945 vekket spørsmålet "Women in science - why so few? " 13) en viss oppmerksomhet. Etterat vi nå har sett på tiden før 1920, kan vi kanskje konkludere med enda et spørsmålstegn: Hva i perioden burde vekke vår nysgjerrighet m.h.t. "Women in science"? Er det "Why so few" - eller er det "Why so many"?

Kildemateriale:

Universitetet i Oslo. Jubileumsberetning 1911-1961.

Navneregister: Samtlige kvinnenavn er sjekket.

Stillinger ved UB er utelatt i min oversikt.

Beretningens pålitelighet som kilde er diskutert med prof. O.Arbo-Høeg som deltok i utarbeidelsen. Han mente den var fullstendig m.h.t. de faste stillinger, men påpekte at den var ufullstendig m.h.t. assistenter og stipendiater. Dette stemmer med forhold som er nevnt i beretningen og med mine egne observasjoner: også i de trykte årsberetninger har jeg funnet mangler i så måte.

Studentjubileumsbøker

Intervju med personene/pårørende

Noter:

1. Inst. for idéhistorie, Univ. i Oslo, leder P.Strømsholm.
2. Oppl.ved Ellen Brandt, NAVF,1980, mag.art. og mag.scient, ikke regnet.
3. Etnografisk museums arkiv, Kopibok 1903. J.nr. 10.
4. Tall fra Nytt fra Univ.,1980,2. Rekrutteringsstillinger ikke medregnet.
5. J.Reuz Gjeremoe: Kvinnene til sosialismen, Oslo 1934.
6. A.Caspari Agerholt: Den norske kvinnebevelgens historie: Ny utgave,Oslo 1973.
7. Nansons Røst, Oslo 1942, s.542.

8. Ida Blom, Barnebegrensning - synd eller sund fornuft, Oslo 1980, s.105.
9. Univ. jubileumsberetning 1911-1961.
10. Univ. i Oslo, arkiv, 1917.
11. Bergen Museum. Årsberetning og arkiv.
12. H. Vogt: Forskningens status i Norge før 1949. I: I forskningens lys, Oslo 1974.
13. Henspeiler på en artikkel fra 1960-årene av sosiologen Alice Rossi, USA.

Nye vitenskapelige stillinger innen høyere utdanning 1980	
--	--

Distriktshøgskoler	24
Ingeniørhøgskoler	6
Andre regionale høgskoler	9
Sum regionale høgskoler	39

Universitetet i Oslo	1
Universitetet i Bergen	1
Universitetet i Tromsø	4
Universitetet i Trondheim	12
(herav NTH)	(9)
Vitenskapelige høgskoler	3
Sum universitetssektoren	19

Kilde: Forskningspolitikk 3/80.

: KVINNERS KVALIFIKASJONER - KVINNEKVALIFIKASJONER?

Av Tamar Bermann ^x

Såvel dataoptimister som -pessimister regner med store omstillingsproblemer i forbindelse med større automatisering gjennom datateknologi, ikke på grunn av datateknologien i seg selv, men fordi den blir tatt i bruk under en økonomisk nedgangssperiode forbundet med omstruktureringer i det private næringslivet (maktkonsentrasjon) og forandringer i den offentlige sektor.

Omstillingsproblemene sies å bli spesielt store for lavt kvalifiserte, for lite mobile, for eldre og for kvinnelige arbeidstakere - og kvinner har ofte alle av disse "egenskapene" samtidig. Dertil kommer at kvinner er konsentrert innenfor forholdsvis få yrkesområder. Mange av disse regnes som spesielt utsatt for automatisering og forskjellige andre former for rasjonalisering.

De største yrkesområdene for kvinner i Norge er kontorarbeid, handelsarbeid, jordbruksarbeid, rengjøringsarbeid og sykepleie-og annet pleiearbeid. Omlag 60% av de yrkesaktive kvinnene over 16 år er beskjeftiget innen disse områdene, og i de fleste av disse områdene finnes det overveiende kvinner, det er "kvinnejobber". I de mannsdominerte bransjene utfører kvinner ofte rengjøringsarbeid eller blir satt til monotont gjentakelsesarbeid. Kvinner er også ellers konsentrert på bunnen av hierarkiene, og det er ikke der beslutningene om innføring av datasystemer blir truffet.

Hvis ansatsene til kvinners likestilling, til kvinnefrigjøring, ikke skal gå tapt under en utvikling kjennetegnet av automatisering og rasjonalisering, blir spørsmålet om kvinners kvalifikasjoner enda mer sentralt enn inntil nå.

Samfunnsvitere har lenge beskjeftiget seg med spørsmål om kvalifikasjonsutvikling. Teoriene har blitt utviklet i forskjellige sammenheng. Det er ofte liten overensstemmelse og kontinuitet mellom teoriene. Disse er også i meget forskjellig grad relatert til empiriske studier og til definisjoner i praksis. Når det gjelder kvalifikasjonsutviklingen i sammen-

heng med automatisering, kommer de da også til nokså forskjellige utsagn om høyere eller lavere kvalifisering eller polarisering av kvalifikasjoner.

Men mange av teoriene har det felles at de er nokså snevert relatert til især menns lønnavhengige arbeid. Samtidig kan vi gjennom en lang historie se at det som blir regnet for kvalifisert arbeid ikke bare er avhengig av hvilket arbeid det dreier seg om. Det er også avhengig av hvor mange som behersker de nødvendige ferdighetene. Da få mennesker kunne skrive, var det kvalifisert arbeid å kopiere en tekst. Det har heller ikke vært likegyldig hvem det var som har utført arbeidet. Arbeidet som menn utførte og utfører, har ofte bare vært regnet som mer kvalifisert, fordi det har vært menn som har utført det. Mye av kvinners arbeid har vært fanget i en ond sirkel: det har vært lavt lønnet, fordi det har blitt ansett som lavt kvalifisert, fordi det har blitt utført av kvinner.

Industrialismens historie er full av eksempler på at det har blitt tatt som tegn på dequalifisering når større grupper av kvinner er kommet inn i et mannsdominert område. Eksempelvis er grafiske arbeideres bekymringer for at skriveflinke kvinner kan overta og dequalifisere det grafiske arbeidet, ikke av ny dato. Bekymringene kom fram allerede i 1842, da Henry Bessemer produserte sin "pianotype" settemaskin. Dessverre finnes det ikke mange eksempler på at mannlige arbeidere har kjempet for at ingen i faget deres, hverken menn eller kvinner, skulle settes til noen enkle deloperasjoner men at alle skulle beherske hele faget. Det finnes betydelig flere eksempler på at mannlige arbeidere har gått med på å sette kvinnene i spesielle "kvinnenisjer" i produksjonsprosessen.

Ethvert fagarbeid inneholder kjedelige momenter og rutiner, men de gir mening sålenge de inngår i en helhet. Når fagarbeid har blitt delt opp og hver arbeider har fått en liten bit som han eller hun måtte utføre om og om igjen, har kravene til arbeiderne blitt redusert til de såkalte "allmenne kvalifikasjonene": lydighet, punktlighet, pålitelighet, osv. Egenskapene ved arbeidet har en tilskrevet arbeiderne,

dvs. at en ikke bare har talt om lavt kvalifisert arbeid men om de lavt kvalifiserte arbeiderne. I mye av litteraturen om "kvinnearbeid" framstår "kvinne kvalifikasjonene" ikke som et produkt av omstendighetene men som noe medfødt. Fingerferdighet, hurtighet, det at kvinner ikke klager over et tempo som få menn ville finne seg i, kvinners vennlighet osv. regnes som "allmenne kvinnekvalifikasjoner", nærmest biologisk gitt. I mange forestillinger om kvinners arbeid inngår det ikke mye viten om de kunnskapene som faktisk kreves og om hvor mye planlegging som faktisk er nødvendig for å utføre arbeidet. Dette gjelder ikke minst for mye av det såkalt ukvalifiserte kontorarbeid.

Hvis vi tar utgangspunkt i dette bildet, virker det som om kvinner var selvskevne til det monotone gjentakelsesarbeid som mange regner med det blir behov for i tilknytning til ny teknologi - i hvert fall i en overgang (kfr.bl.a. NOU 1980:33, Sysselsetting og arbeidsmiljø i 80-årene, s.79). En stor del av dette innmatingsarbeid vil foregå ved data-skjermer. Skjermarbeid kan neppe utføres på heltid uten at det oppstår belastninger. En hører derfor ofte at det vil bli behov for flere deltidsarbeidende, og dette blir brukt som argument for at det alt i alt ikke kommer til å bli færre kvinner i lønnet arbeid. Også et annet argument kan en høre og lese stadig oftere, nemlig at flere kvinner - også ute i distriktene - vil kunne kombinere ulønnet med lønnet arbeid i hjemmene. Elektroniske medier vil gjøre det mulig at punching og skriving blir utført i hjemmene. Dermed vil en kunne "løse" barnepass og transportproblemer samtidig; det ville være "transportøkonomisk", en fordel når energiressursene er knappe.

Det er ikke nok med at kvinner i næringene der det blir gjennomført bortrasjonaliseringer får annet arbeid. Utviklingen må ikke medføre at kvinner til stadighet må omstille seg fra en slags rutinearbeid til en annen som da igjen er forbundet med usikkerhet, lav lønn, ensidige belastninger som fremmer "naturlig avgang", mangel på mulighet for kontakt, læring og avansement.

Organisasjoner som har arbeidet med likestillingsspørsmål i Norge har derfor krevd at kvinner i høyere grad får en fagutdanning; at flere kvinner kommer inn i de tekniske fagene, herunder datarag (også for å påvirke utviklingen innenfor disse fagene); at EDB, når det innføres i skolene, også tilbys jenter; at kjønnsbarrierene i arbeidslivet brytes ned; at kvinner får reell sjanselighet i tilbud om utdanning, rekruttering, fordeling av (især utviklende) arbeidsoppgaver og intern opplæring. Det er mye å gjøre før tradisjonelle kvinneyrker blir vurdert like høyt som de tradisjonelle mannsyrkene de utdanningsmessig og ansvarsmessig ville være naturlige å sammenlikne med (kfr. NOU 1974:47, kvinneyrkers lønns plassering innenfor offentlig virksomhet).

Dessuten er det ikke noen naturlov som sier at det blir skapt nye rutinejobber. Arbeidet kan legges opp slik at ulike rutiner (feks. innmating) inngår i sammenhengende oppgaver. Vi må bruke arbeidsmiljølovens bestemmelser og kreve at monotont gjentakelsesarbeid blir opphevet og at det ikke skapes nytt slikt arbeid. Datasystemer må ikke kunne brukes som unnskyldning for ytterligere hierarkisering. Arbeidet må gi mulighet for utvikling, læring og kontakt med andre.

Datateknologien har blitt mystifisert. Den har blitt framstilt som om den snart ville gjøre all menneskelig arbeid overflødig. Vi kan og må derfor stille spørsmålet om menneskelige (kvinner og menns) kvalifikasjoner på nytt. Hvordan kan vi bruke datasystemer slik at de kan lette arbeidet uten at alle beslutninger blir tatt fra oss? Vi må da analysere arbeidet som helhet og ikke bare enkelte rutiner. Når innføringen av EDB blir diskutert, må vi ikke ta for gitt at det er den beste løsningen på et problem. Vi må konsentrere oss om oppgaveløsningen for å kunne bruke teknologien på en fornuftig måte. Dessuten må vi kunne kreve at de ansatte får så mye innblikk i såvel oppgavene som i systemenes virkemåte at feil kan rettes opp og at arbeidet ikke bryter sammen når maskinene "går ned".

Hverken i arbeidslivet eller i hjemmene er betingelsene for erkjennelse av vår egen og andres virkelighet, for samarbeid,

konfliktløsning og solidaritet gode nok. Alt dette må øves i kontakt med andre mennesker. Vi må lære en god del om EDB og utveksle erfaringer, men en må ikke være ekspert på EDB for å vite at maskinene aldri kan erstatte menneskelig kontakt.

Dette innlegget ble skrevet til et notathefte i forbindelse med sekretariatets seminar om "Kvinner, datateknologi og arbeid, 29.oktober 1980 i Oslo. Innlegget ble ikke framført. Vi synes at spørsmålet om kvalifikasjoner og kvalifikasjonsutvikling er så viktig og spesielt i forbindelse med den datateknologiske utvikling - at vi lar "Nytt om kvinneforskning" formidle Tamar Bermanns synspunkter til en videre krets av interesserte enn de som hadde meldt seg som deltakere på seminaret.

- o -

Den teknologiske utviklings betydning for kvinners og menns likestilling i arbeidslivet

Dansk prosjektforslag til Nordisk Ministerråds likestillingsutvalg.

Det danske likestillingsråds sekretariat har utarbeidet et opplegg til et nordisk forskningsprosjekt i Nordisk Ministerråds regi om den teknologiske utviklings betydning for kvinners og menns likestilling på arbeidsmarkedet, spesielt med henblikk på kontorsektoren.

Undersøkelsen skal falle i 3 deler, a. før det første en bred kartlegging av de kjønnsoppdelte arbeidsmarkeder i de nordiske land, b. deretter en gjennomgang og kartlegging av avsluttete og igangværende nordiske prosjekter om teknologiens betydning for sysselsetting og arbeidsmiljø. c. endelig en konkret belysning av teknologiutviklingens betydning for den enkelte bransje.

Det er ventet at det skal komme en rapport fra de tre undersøkelser i løpet av et år, som evnt. skal legges fram til drøfting på et nordisk seminar. "Nytt om kvinneforskning" skal prøve å holde seg orientert om utviklingen innenfor dette nordiske forskningsopplegget og formidle perspektiver og resultater fra dette videre til bladets lesere.

KVINNER OG FORSKNING

Av Lillian Krokan og Anne Sæterdal

Norske Kvinners Nasjonalråd, Sekretariatet for kvinneforskning og Rådet for forskning for samfunnsplanlegging har samarbeidet om et forsøk på formidling av forskningsbehov fra kvinneorganisasjonene til forskningsrådene.

Initiativet ble tatt av Norske Kvinners Nasjonalråd (NKN). Organisasjonen henvendte seg til Rådet for forskning for samfunnsplanlegging (RFSP) og ba om faglig bistand og støtte til et møte om "Kvinner og forskning".

RFSP's sekretariat kombinerte søknaden med pågående arbeid med formidling. I dette tilfelle forsøk med formidling av forskningsbehov fra grupper og organisasjoner som vanligvis ikke står sentralt ved påvirkning av forskningsprogram.

Det ble satt igang et formidlingsforsøk. Opplegget besto av et to-trinns seminar med arbeid i lokale grupper i en mellomliggende periode.

På det første seminaret møtte ca. 70 kvinner fra NKN's tilsluttede organisasjoner og kvinneråd. Innledere og gruppeledere var i hovedsak rekruttert fra kvinneforskningen.

Etter seminaret ble det startet 15 lokale arbeidsgrupper. De ble tilbudt økonomisk støtte til besøk av kvinneforskere, og veiledende materiale ble sendt gruppene etter ønske. Emnene det ble arbeidet med spente vidt fra "Barns levekår i byen" via "Bilisme og livsstil", "Unge kvinners yrkesvalg", "Hvorfor tar ikke kvinner teknisk utdanning?" og til "Hvordan skal kvinner bli hørt?".

To representanter fra hver arbeidsgruppe ble invitert til et avsluttende arbeidsseminar. Her ble erfaringene fra gruppearbeidet, det konkrete resultatet diskutert. Det ble også arbeidet med forslag til videre oppfølging.

Hensikten med forsøket var 3-delt:

Norske Kvinners Nasjonalråd ville få i stand en dialog mellom representanter fra forskningsmiljøer som arbeider med kvinne- og samfunnsforskning og lederne for de organisasjoner og kvinneråd som har direkte kontakt med vanlige kvinner. Ved at disse to gruppene utvekslet erfaringer og synspunkter håper en på å få forskningen mer brukerrettet på lengre sikt, slik at den kan avdekke og belyse de skjevheter i samfunnet som en ønsker å rette opp i samfunnsplanleggingen for framtiden.

Rådet for forskning for samfunnsplanlegging ønske å få mere erfaring i sin formidlingsvirksomhet og Sekretariatet for kvinneforskning ønsket å styrke kontakten med kvinneorganisasjonene.

Hvorfor er det så viktig at kvinner kan påvirke forskning og samfunnsplanlegging?

Kvinnene utgjør halvparten av befolkningen, men deltar i betydelig mindre grad enn menn i politisk styring, mer langsiktig samfunnsplanlegging og i utviklingen av det kunnskapsgrunnlag som vår planlegging og styring benytter seg av. Planlegging er å treffe beslutninger, enten det går på enkeltmennesket, bedriften eller på samfunnet.

Hva er det som skjer når vi planlegger? Vi griper fatt i framtiden og skaper den ved de planene vi legger og det arbeidet vi gjør i dag. Derfor bør planlegging være veloverveid og i tråd med den framtid vi ønsker oss. De feil vi gjør i planleggingsprosessen er feil vi må leve med i lang tid. På alle områder er det viktig at kvinner er aktivt med - og deltakelsen skal ikke være en ensidig videreføring på kvinnes tradisjonelle interesseområder. For å være med og ta de riktige beslutningene trengs kunnskaper. Kjennskap og tilgang til forskningsresultater kan bidra til at beslutninger treffes på et sikrere grunnlag.

Avgrensning av f.eks forskning for samfunnsplanlegging til "sentrale deler av offentlig virksomhet" kan være uheldig sett fra et kvinneperspektiv. Kvinner befinner seg stort sett ikke innenfor det som vanligvis kalles sentrale områder av offentlig virksomhet. Men de rammes av konsekvensene av de beslutningene som treffes der. Kvinner er forankret perifert og privat. Det bør diskuteres hva som er og hva som bør være sentrale områder, samt hva som er og hva som bør være offentlig virksomhet. Det er viktig at kvinnene er med på å prioritere forskningsoppgavene, får et ord med i laget om hva det haster mest med.

Det er behov for både teoretiske arbeider og for utviklingsarbeider på tvers av disipliner.

De mange forslag til forskningstema som kom fram i løpet av formidlingsforsøket kan grupperes innenfor følgende temaområder:

- Samfunn, holdningsstruktur og likestilling
- Omsorgsbehov og omsorgsarbeid
- Utdanning og arbeid
- Bomiljø, nærmiljø og bolig
- Samferdsel, trafikk og bilisme
- Kvinners innflytelse i samfunnet

Det kom fram av de foreslåtte tema at det er behov for arbeid med å utvikle nye teorier og begrep som kan beskrive og forklare kvinners situasjon. Likeledes er det behov for å "bygge" sammen resultater fra ulike fagfelt og samfunnsområder og på dette grunnlag utvikle nye modeller for familie, samliv, omsorgsarbeidets organisering, arbeidslivets organisering, utdanning og boligmiljø. Delløsninger er ikke lette å finne. Helhetssyn er avgjørende for løsning av mange av de problemer som kvinnene har reist.

Ikke bare forskningsbehov, men også formidlingsbehov ble avdekket.

Forskningsmiljøene, kanskje spesielt universitetsforskningen får i liten grad formidlet sine resultater til berørte grupper, forvaltning og politikere. Sekretariatet for kvinneforskning har vært spesielt oppmerksomme på dette. Allikevel kom det fram at resultater av tidligere og pågående forskning, relevant for kvinner, ikke hadde nådd fram til kvinneorganisasjonene. Mange av de tema som er foreslått som forskningstema er formidlingsbehov.

"To-trinnsseminar" er en god kontaktform.

Forskning og planlegging er kompliserte tema. Både tankegang og terminologi var ny og ukjent for de fleste. Det er derfor viktig å kunne få tid til å la informasjon og inntrykk modnes. På det første seminaret spilte kvinneforskerne en aktiv rolle. På det andre seminaret var det kvinneorganisasjonene selv som drev det hele.

Lokale arbeidsgrupper er en god arbeidsform.

Lokale arbeidsgrupper ble valgt fordi svært mange av kvinneorganisasjonene arbeider med lokalt tilknyttede spørsmål. Videre fordi kvinner ofte deltar mer aktivt i nærmiljø og kjenner problemene der bedre enn menn. Samarbeidet lokalt vil bidra til at deltakerne lærte av hverandre og kunne bygge på felles erfaringer.

Kvinneforskerne som brobyggere.

Den direkte kontakten med kvinneforskerne på første seminar fungerte som effektiv "brobygging" mellom vanskelig tilgjengelige arbeidsområder og kvinners hverdag. Det er viktig om en skal gjennomføre lignende forsøk i framtiden at en finner fram til folk som kan forstå begge områder innenfra.

Hva kan konsekvensene av et slikt arbeid bli?

Om det blir noe mer på lengre sikt enn et nytt dokument er for tidlig å si noe om. Håpet er i allefall tilstede. NKN's tilsluttede organisasjoner har fått et bedre innsyn i samfunnsplanleggingen og i den forskning som drives som bidrag til planleggingen. Kontakten er etablert mellom NKN

RÅDET FOR
FORSKNING FOR
SAMFUNNS
PLANLEGGING

KVINNER OG FORSKNING
RAPPORT FRA ET FORMIDLINGSSEMINAR

NORGES ALMENVITENSKAPELIGE FORSKNINGSRÅD

KVINNEHISTORIE I ENGLAND - EN REISERAPPORT

Av Sidsel Vogt Moum

Hvor langt har engelske universiteter og høyskoler kommet i forskning og undervisning om kvinnes historie?

Følgende inntrykk fra en studietur til London (november 1980) må være av interesse for flere enn meg selv:

Universitetene

I løpet av 70-tallet er det kommet en rekke doktorgrader, stadig nye undersøkelser blir avsluttet, og avhandlinger blir publisert nettopp nå. Angela John med boka By the Sweat of their Brow - Women workers at Victorian Coal Mines, London 1980, er bare ett eksempel. Hun er en av dem som har lagt opp Master of Arts-kurs i kvinnehistorie ved sitt lærested.

Er kvinnehistorie et forbigående motefenomen?

I England er det pr. 1980 MA-kurs i kvinnefag ved minst seks universitet. I Kent er feminismens teori og utvikling kombinert med en av 9 ulike (valgfrie) disipliner i et tverrfaglig opplegg til en egen MA i "Women's Studies". Essex har 1 års kurs i kvinnehistorie som (valgfri) del av MA i sosialhistorie og sosiologi. Forskningsprosjekter er i gang, noen er nylig avsluttet - en rekke publikasjoner kom i 1980 - og enda mer vil komme i nærmeste framtid. En hel rekke universiteter har undergraduate courses i kvinnefag med mer eller mindre historie.

Det er nå det kommer!

I Fawcett Library (ren kvinnehistorisk samling) traff jeg den amerikanske kvinnehistorikeren Eleanor Reimer. I USA (og Canada), sa hun, er det nå gjennombruddet skjer: nå har pionerene fra 70-tallet kommet i stillinger ved universitetene slik at de selv kan veilede hovedfagsstudenter og drive fram forskningsprosjekter.

Extra Mural Studies

Engelske universiteter har en lang tradisjon med gratis voksenopplæringskurs på høyt nivå. En rekke steder er kvinnehistorie ett av kveldskurstilbudene. Blant de som holder slike kurs, finner vi kjente navn som Sheila Rowbotham, Sally Alexander og Anna Davin.

Anna Davin

Anna Davin er med-redaktør (sammen med Eric Hobsbawm m.flere) av History Workshop Journal som hun også var med på å grunnlegge, hun arbeider med en doktorgrad om arbeiderklassekvinner i London basert på muntlige kilder, hun har skrevet artikler om kvinnehistoriske emner. Og hun har organisert Feminist History Group. Kurset hun leder heter "600 Years of Women's Past", og det har gått over 3 år. Mange av studentene har fulgt det alle 3 årene med ukentlige møter ved Goldsmith's College, University of London. Til kurset hører en 6 siders tettpakket kommentert bibliografi. De 20 interesserte deltakerne er en sammensatt gruppe - med hovedfagsstudenter i historie, hjemmeverende med små barn og lite tid til å lese, og en 70 år gammel dame som selv har opplevd en del av den historien kurset formidler.

Feminist History Group

har åpne møter med foredrag og diskusjon hver 14.dag i London. Her er et kvinnehistorikermiljø hvor kvinner fra forskjellige universiteter møtes og legger fram sine prosjekter. Da jeg var der, var 35 kvinner tilstede. (Møtene annonseres i feministblader.)

Women's Research and Resources Centre

Dette er et senter som drives av kvinnebevegelsen ved hjelp av frivillig arbeid. De har bibliotek, tidsskriftslesesal, formidler kontakter og - kanskje mest verdifullt - registrerer igangværende kvinneforskning og undervisning i alle fag. De har arkivert opplysninger om selve prosjektene og om undervisningsopplegg (med pensumlister og bibliografier) fra universiteter, høyskoler og voksenopplæringskurs.

De utgir et Newsletter som alle som interesserer seg for kvinneforskning - også i Norge - vil ha glede av å abonnere på (£ 12 i året; skriv til WRRRC, 190 Upper Street, London N.1.)

Fagtidsskrifter

Et av problemene en står overfor når en vil orientere seg i den nyeste faglitteraturen innen kvinnes historie, er nettopp mengden av nyttegivelser - som ikke er innkjøpt eller kjent ved norske biblioteker. For eksempel fins Feminist Studies bare for tiden etter 1978 (det begynte å komme i 1974), Oral History fins bare ved DH i Nordland, History Workshop Journal bare 2 steder. Ingen av disse eies av U.B. eller av Historisk Institutt, Oslo.

Bibliografier

For å antyde bredden og mengden av litteratur på feltet kvinnehistorie, kan nevnes at Joan Kelly, Sarah Lawrence College, Bronxville N.Y., USA, har utgitt en bibliografi over europeiske kvinners historie på 123 sider. Den fins ikke i Norge. (Derimot fins den løpende bibliografien fra Kvinnohistoriska Arkivet, Göteborg.)

Nettopp det at de engelske kvinnehistorikerne jeg møtte - Angela John (Thames Polytechnic), Anna Davin (Goldsmith's) og Leonore Davidoff (Essex University) - så generøst delte sine kunnskaper og lot meg få kopier av undervisningsopplegg og bibliografier, var noe av det mest utbytterike ved reisen.

Dersom andre er interessert i dette materialet, kontakt:

Sidsel Vogt Moum

Peder Holters vei 43

Oslo 11

Tlf. 28 53 43

Mitt prosjekt "Kvinnehistorie i lærebøkene - og i forskningen" - er finansiert av K.U.D. (skoleforskningsmidler) og strekker seg (foreløpig) fram til desember 1981. Det skal dekke perioden ca. 1750-1920 med hovedvekt på emnet kvinner og arbeid i engelsk (og fransk) historie.

INTERNASJONALE

KONTAKTER

- INTERNASJONAL FORSKERKONFERANSE OM JENTERS UTDANNING -

4.-8.mai i år skal 50-60 europeiske forskere samles i Norge og diskutere:

"What effects does sex-role socialisation in school education have on girls' attitudes, opportunities and decisions in later life?"

De tre undertemaer konferansen skal beskjeftige seg med er:

- læremidler
- emnevalg
- "hidden curriculum"

Konferansen arrangeres av Europarådet i samarbeid med Kirke- og undervisningsdepartementet/Forsøksrådet for skoleverket. Den er en oppfølging av en europeisk undervisningsministerkonferanse i 1979, hvor hovedtema var "Education and Equal Opportunity for Girls and Women". I uttalelsen fra denne konferansen nevnes en rekkes tiltak som bør gjennomføres, hvorav økt forskning er ett. Den forskerkonferansen som nå planlegges er ment å være et bidrag i denne sammenheng. Hensikten er å samle fagfolk som har drevet forskning om jenter/kvinner og utdanning. De skal utveksle informasjon om undersøkelsesresultater og diskutere ideer til/behov for framtidig forskning. Et formål med konferansen er selvfølgelig også å stimulere til bedre internasjonal kontakt og økt samarbeid på dette forskningsområdet, som desverre ikke er av de sterkeste eller største.

En har altså valgt ut relativt konkrete temaer på denne konferansen. Det gjelder hva som skjer i skolen og bestemte deler av den. Det gjelder barn og ungdom og det gjelder jenter. Tanken er å sirkle inn sentrale forhold i skolens hverdag som bidrar til kjønnsforskjeller senere - i høgre utdanning og ellers i samfunnet. For å få en forhåpentligvis god balanse mellom det konkrete og den vide dyptgripende kvinneundertrykkingen i hele samfunnet, vil konferansen åpne med en oversiktsforelesning om jenters utdanningsvalg, forklaringer på disse og konsekvenser for senere muligheter og livssituasjon. Og konferansen avslutter med en forelesning om voksne kvinner som har kjent virkningene av den

skole(n) de har gått. I midten har vi altså temaene læremidler, emnevalg og "eet skjulte pensum". Det vil også være en forelesning om amerikansk forskning på området for å knytte kontakter til dette miljøet.

Forelesningene på konferansen:

Kristin Tornes "Sex stereotyping and schooling -
Universitetet i Bergen a general overview"

Læremidler

Rosemarie Nave Herz "Sex stereotyping in teaching
University of Oldenburg material: Its effects on girls'
expectations and opportunities"
adresse:
Talstrasse 28
5760 Arnsberg 1
Germany

Andrée Michel "Sex differentiation in French
Centre National de la schools - research and action"
Recherche Scientifique
adresse:
82 rue Cardinet
75017 Paris
France

Emnevalg

Birgit Brock-Utne "How optional are curricular options?"
Universitetet i Oslo

"Hidden curriculum"

Inga Wernersson "Sex differentiation and teacher-
Göteborgs Universitet pupil interaction in Swedish
compulsory schools"
adresse:
Pedagogiska institutionen
Box 1010
S-431 26 Mölndal

Dale Spender "The role of teachers - what
University of London choices do they have?"
Adresse:
Flat 4
Rossetti House
Flood Street
London SW3 5TF
England

Laura Balbo
University of Milan
adresse:
Via Giovanni Cantoni 4
20 144 Milano
Italy

"Adult women and their place in
the educational system: Links
between educational qualifications
and work"

Constantina Safilios-Rothschild

adresse:
Population Council
One Dag Hammarskjold Plaza
New York 10017
U S A

"Sex stereotyping in school educa-
tion - a summary of American
research"

Oppfordring

Adressen til de utenlandske foreleserne er satt opp med en bestemt hensikt: Når vi nå en gang har så mye bra utlendinger her i landet, og reiseutgifter dekket, regner vi med at ulike miljøer kunne tenke seg å utnytte det. Vi har spurt foreleserne om de kunne tenke seg å forlenge oppholdet i Norge og holde gjesteforelesninger for interesserte. Positive holdninger til det. Derfor: Vi oppfordrer interesserte til å ta kontakt direkte. Fra mandag 4.mai om kvelden til fredag 8.mai er de altså opptatt på Klækken, men uke før eller uke etter.....

x x x x

Det er dessverre begrensede muligheter for å delta på denne konferansen. Men det vil bli laget en rapport (bok) med forelesningene grupperapporter, oversikt over litteratur m.v. Den blir tilgjengelig og kan bestilles i Forsøksrådet for skoleverket (v/Ingeborg Breines) eller Kirke- og undervisningsdepartementet (v/Bitten Kallerud).

CEFRES

CEFRES er et europeisk forsknings- og dokumentasjonssenter som ble opprettet i mars 1977 og som har sitt hovedkvarter i Paris. Nytt om kvinneforskning har hatt omtaler av CEFRES og de aktiviteter som knytter seg til dette sentret i tidligere numre.

En av de oppgavene CEFRES er i gang med i dag er å bygge opp et kartotek over kvalifiserte kvinner innenfor ulike samfunnsområder. Kartoteket og det internasjonale kontaktnettet det representerer skal gjøre det mulig for CEFRES til enhver tid å ha oversikt over kvinner som kan trekkes inn som deltakere på europeiske og internasjonale konferanser og seminarer, i forsknings- og utredningsarbeid, som medlemmer i råd og utvalg osv.

Målet er selvsagt å få flere kvinner med i fora der viktige samfunnsspørsmål står på dagsordenen.

CEFRES er interessert i å få kontakt med norske kvinneforskere og kvinner med kompetanse innenfor andre områder. Sekretariatet har fått tilsendt materiale om kontaktnettsarbeidet og om CEFRES' generelle arbeid. Interesserte kan skrive/ringe til oss om dette eller ta direkte kontakt med Paris for mer detaljerte opplysninger.

cefres

Centre Européen
Féminin de Recherche
sur l'Evolution de la Société

European Women's
Centre for Studies
in a Changing Society

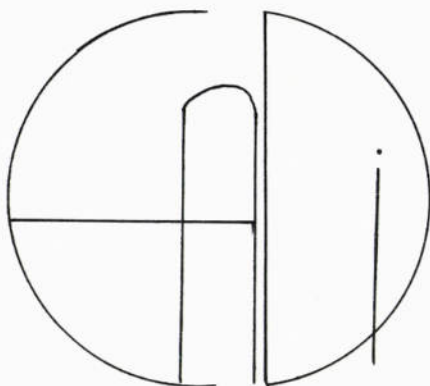
55, rue de Varenne - 75007 Paris
Tél. 548.95.48

- WOMEN AND DEVELOPMENT -

European Association of Development Research and Training
Institutes (EADI)

EADI er en europeisk sammenslutning av forskningsinstitutter som arbeider med utviklingsspørsmål. EADIs virksomhet ledes av et styre. Det meste av arbeidet foregår imidlertid i desentraliserte arbeidsgrupper - omkring 20 i tallet. En av disse gruppene er opptatt av spørsmål omkring "Women and Development". Deltakerne i denne gruppen er interessert i å få kontakt med norske kvinneforskere som arbeider med bistands- og utviklingsproblemer. Gruppen er i øyeblikket i ferd med å organisere et møte i forbindelse med EADIs generalkonferanse i Budapest, Ungarn i midten av november 1981. Interesserte kan ta kontakt med sekretariatet om dette eller skrive direkte til:

Marie Eliou
9 Rue Alfeiou
Athens (603)
GREECE

INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY CONGRESS ON WOMEN I HAIFI,
ISRAEL, DEC. 28, 1981 - JAN. 1, 1982 - "WOMEN'S WORLDS:
"THE NEW SCHOLARSHIP".

I dagene 28. desember 1981 til 1. januar 1982 blir det holdt en internasjonal tverrfaglig kvinneforskningskongress i Haifa, Israel. Tema for konferansen er "Women's Worlds: The New Scholarship".

Formålet med konferansen er å bringe sammen akademikere fra alle deler av verden som arbeider/driver forskning innenfor dette området for å skape en dialog mellom de ulike disipliner innenfor samfunnsvitenskapene og de humanistiske fagene.

Haifi Universitet står som vertskap for kongressen. Interesserte som ønsker nærmere opplysninger om program, deltakerne o.l. kan ta kontakt med:

The Secretariat
International Interdisciplinary Congress
on Women
122 Hayarkon St.
P.O. Box 3054
Tel Aviv, Israel
Tel. (03) 222217/8

Merk: Siste frist for innlevering av "papers" er satt til 1. april 1981.

L I T T

A V

H V E R T

"OMSORGSFUNKSJONER OG VERDIOVERFØRING I SMÅBARNSFAMILIER"

Fra prosjektet "Omsorgsfunksjoner og verdioverføring til småbarnsfamilier" foreligger nå fem arbeidsrapporter. Vi har trykket opp en del eksemplarer til fordeling blant interesserte forskere som arbeider med kvinners situasjon som mødre eller med barns oppvekstmiljø og utvikling.

Omsorgsfunksjoner og verdioverføring i småbarnsfamilier, er et forskningsprosjekt støttet av Norges Almenvitenskapelige forskningsråd (NAVF), Rådet for samfunnsvitenskapelig forskning (RSF) (12.60.01.168).

Prosjektet ledes av:

Hanne Haavind
Institutt for medisinske atferdsfag

Øvrige medarbeidere:

Agnes Andenæs
Trond Andreassen
Elisabeth Askeland
Stein Bækholt
Rune Frøyland
Arne Fuglerud
Frid A. Hansen
Olaf Holm
Psykologisk institutt

- Arbeidsrapport nr. 1/1980: "Omsorgsfunksjoner i småbarnsfamilier
Hanne Haavind
- Arbeidsrapport nr. 2/1980: "Drabantfamilien som oppvekstmiljø for 4-åringer: Utprøving av en teoretisk og empirisk tilnærming til studiet av sosialisering.
Agnes Andenæs og Trond Andreassen
- Arbeidsrapport nr. 3/1980: "Fellestrekk og særtrekk i et arbeiderklasse- og et middelklasse-utvalg: En empirisk undersøkelse av småbarnsfamilier.
Rune Frøyland og Olaf Holm
- Arbeidsrapport nr. 4/1980: "Alenemødre og barna deres: En deskriptiv studie av oppdragelsespraksis i lys av mødrenes livsform.
Arne Fuglerud.
- Arbeidsrapport nr. 5/1980: "Vurdering av forandring i familier som har mottatt behandling for problemer hos småbarn.
Elisabeth Askeland og Frid A. Hansen

Nr. 2, 3, 4 og 5 er studentmedarbeidernes hovedoppgaver.
Nr. 1 er også trykket i "Lønnet og ulønnet omsorg", Arbeidsnotat
nr. 5/1979, NAVFs sekretariat for kvinneforskning. Rapportene er
gratis og kan bestilles fra:

Institutt for medisinske atferdsfag
Boks 1111, Blindern
OSLO 3

Det vises forøvrig til artikkelen "Analyse av sosialisering i
småbarnsfamilier", Tidsskrift for samfunnsforskning, 1979, 20,
s. 447-472.

NORSK INSTITUTT FOR LEDELSE OG ADMINISTRASJON - NILA

NILAs målsetting er å arbeide på alle områder som kan bidra til å styrke ledelsen i norske bedrifter. Det å legge forholdene til rette for å få flere dyktige kvinner i ledende stillinger er et slikt tiltak.

I den anledning er det etablert en referansegruppe som hovedsaklig består av kvinner med ledererfaring. Referansegruppen skal gi NILA råd om hvilke tiltak som skal iverksettes innen dette området.

Som et første tiltak er det utarbeidet en rapport, "Kvinner i ledelse", ført i pennen av Anita Asdahl. Rapporten er ment å danne en del av grunnlaget for den videre diskusjon om strategier og tiltak for å styrke ledelsesmiljøet ved å få flere kvinner inn i ledende stillinger.

Som en del av dette prosjektet har NILA også arrangert et møte med Barbro Dahlbom-Hall, kjent som lederutvikler med kvinner som målgruppe i Sverige. Invitert til møtet var personer som på forskjellige måter er tilknyttet ledelse og personalarbeid, eller kvinne- og likestillingsarbeid.

NILA skal videre arrangere et seminar om "Kvinner i arbeidslivet og utfordringen innen ledelse", 6.7. og 8.april 1981.

NILA
St.Olavsgt.28
OSLO 1

- NYTT KVINNETIDSSKRIFT -

FORUM FOR KVINDEFORSKNING er et tidsskrift til formidling og diskussion af den forskning om kvinder, som foregår på de forskellige undervisningsinstitutioner i Danmark.

Det vil tilstræbe tværfaglighed og klar og forståelig fremstilling og henvender sig til alle med interesse for kvinders vilkår og historie, og især til dem, som på en eller anden måde er beskæftiget med undervisning.

Tidsskriftet har det klare formål at få forskningsviden og - resultater omsat til praksis og inlede en dialog mellem de forskellige niveauer i undervisningssystemet til gensidig inspiration.

Det bliver tale om temanumre, der foruden artikler og bibliografi i tilknytning til temaet rummer faste rubrikker med anmeldelser, debat, oplysning om aktiviteter i kvindeforskningen, billedanalyse, m.v.

Ideen om et sådant tidsskrift stammer fra et seminar om kvindeforskning afholdt af Statens Humanistiske Forskningsråd og Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd i januar 1980.

Det udgives med støtte fra Statens Humanistiske Forskningsråd. Redaktionen består af Jette Drastrup, Karen Glente og Nynne Koch.

1. ÅRGANG, 1981: Nr. 1: PIGESOCIALISATION - PIGEOPDRAGELSE (Medio februar)

Nr. 2: FEMINISME - SOCIALISME (Medio april)

Nr. 3: KVINDESPROG (Medio september)

Nr. 4: KVINDEÆSTETIK (Medio november)

Pris pr. nummer kr. 16,-

Abonnement (4 numre pr. år) kr. 55,-

Distribution: Forlaget EMMELINE
Elkærparken 76
Tune
4000 Roskilde
DANMARK

SOSIOLOGI 4

Pris kr 20,- Arg. 10 *i dag* 1980

UTSTØTTE KVINNEGRUPPER

INNHold

Innledning	1
Tone Schou Wetlesen: Kjønnssroller og sykdom	5
Else Christensen og Kirsten Hvidtfeldt: Alkoholmisbrukende kvinner og deres sociale netværk	21
Mona Duckert: Kvinnelige narkomanes livssituasjon og særlige problemer	39
Pia Milton: «Oppfyller du ikke kvinnerollen, blir du mer utstøtt enn noen annen.» Utdrag fra boka «Kvinnemisbruk»	49
Liv Finstad: Den gateprostituerte – bevisst aktor eller viljeløst offer?	53
An-Magritt Jensen: Kvinner og kriminalitet. Et domsmateriale	61
Edle Ravndal: Myter og virkelighet om kvinner og rusmidler. Bokanmeldelse	77

NORDISKA FORSKARKURSER
1981

KVINDERET: TEORI- OG METODEPROBLEMER

Kvinderet er en ny juridisk diciplin, der undersøger sammenhænge mellem kvindekøn og retsregler.

Formålet med kurset er at tage kvinderettens teori- og metodeproblemer op med udgangspunkt i den kvinderetsforskning, der allerede er foregået i de forskellige nordiske lande, og se denne i et samspil med anden retsvidenskab.

På baggrund heraf skal kursets deltagere gå ind i et undervisningsforløb, hvor generelle teori- og metodemodeller opstilles og anvendes på tre udvalgte emner:

- Kvinder og arbejdsmarkedet
- Kvinder og penge
- Kvinder og offentlig planlægning.

Kursussted: Gilbjergshoved Kursuscenter, Hulsøvej 15, Gilleleje.

Kurstid: 18. - 27. augusti 1981.

Kursusledelse: Lektor Kirsten Ketscher, Den sociale højskole,
Lektor Jytte Lindgård, Ligestillingsrådet,
Forskningsstipendiat Ruth Nielsen, Kbh. Universitet.

Tilmeldingsfrist: 15. marts 1981

Oplysning og tilmelding: lektor Kirsten Ketscher, Den sociale højskole, Randersgade 10, 2100 København Ø. Tlf. 01/42 46 01.

NAVFS STØTTE TIL KVINNEFORSKNING 1981 (PROSJEKTSTØTTE, UTDANNINGS- STIPEND-SAMFUNNSVITENSKAP)

Rådet for samfunnsvitenskapelig forskning

Rettsvitenskap

Tove Stang Dahl (prosjektleder): Prostitusjon i Norge - forutsetninger og kontroll. Vit.ass. Kari Melby.

Økonomi:

Kristin Titlestad: Ansettelse som investering. (Utdanningsstipend)
Tor Rødseth: Kvinner og arbeidsmiljø.

Geografi:

Halldis Valestrand: Kvinnesysselsettingen i tekstilindustrien. (Utdanningsstipend).
Ragnhild Lund: Familiens levekår i Mahaweli-området, Sri Lanka. (Utdanningsstipend).

Sosiologi:

Harriet Holter (prosjektleder): Kvinnebevegelsen i Norge; Fellesskap og splittelse. Vit.ass. Runa Haukaa.
Lise Kjølørød: Lokale betingelser for fellesskap mellom kvinner.
Marianne Flick: Kjønnssroller i Norge - formidling, oppfatninger og atferd. (Utdanningsstipend).
Rannveig Dahle Piene: Et yrke (fysioterapi) i forandring. (Utdanningsstipend).
Anne Katrine Kalleberg: Kvinners yrkestilpasning og barneomsorg i familier hvor begge foreldre er yrkesaktive. (Utdanningsstipend).
Synnøva Aga: Kvinners manglende integrasjon på arbeidsmarkedet belyst ved yrkes- og familiehistorier. (Utdanningsstipend).
Mie Berg: Kvinner og kreativitet.
Anne Marie Berg: Kvinners fagforeningsdeltakelse belyst gjennom begrepene deltakelse, markedsposisjon og kjønnssroller. (Utdanningsstipend).
Marit Hoel: Omsorgsarbeid og omsorg: Arbeidsorganisering og arbeidstakerorientering i omsorgsektoren. (Utdanningsstipend).
Siri Nørve: Kvinners sysselsetting og stebundne vilkår. (Utdanningsstipend).
Maj Birgit Rørslett: "Hobbystudent" eller "riktig student". (Utdanningsstipend).

Statsvitenskap:

- Janneke van der Ros Schive: Kommunestyremedlemmenes, og særlig de kvinneliges arbeidssituasjon. (Utdanningsstipend).
- Ragnar Nielsen: Politisk deltaking på lokalplanet. Økonomisk endring og konsekvenser for kvinner og menns politiske deltaking. (Utdanningsstipend).
- Brita Gulli: Kvinneorganisasjonenes betydning for utformingen av norsk offentlig kvinnepolitikk i 70-årene. (Utdanningsstipend).

Sosialantropologi:

- Marianne Gullestad: Endringer i norske familiers livsmønstre. Familie og Arbeid. Familiens sosiale nettverk. (Utdanningsstipend).
- Siri Gerrard: Kvinner, fagorganisering og lokalsamfunn. En studie av interesseforvaltning i to nord-norske fiskevær. (Utdanningsstipend).
- Sidsel Saugestad Larsen: Husholdskarrierer. (Utdanningsstipend).

Psykologi:

- Arne Holte: Kvinners overgangsalder: En studie av samspill mellom psykososiale og fysiologiske endringer hos kvinner i klimakteriet.
- Sigrid Sandsberg: Etterlattes situasjon i Norge.
- Anna von der Lippe: Mødre som modell for døtre.

Rådet for forskning for samfunnsplanlegging.

- Inger Haugen: Arbeidsmiljø og lokale forutsetninger.
- Gunvor Strømsheim: Arbeidsmønstre og likestilling på arbeidsmarkedet.
- Tove Stang Dahl: En undersøkelse av kvinners rettslige stilling - med særlig henblikk på å bedre denne.
- Håvard Teigen: Kvinner på kombinasjonsjordbruk: Prioritering i bruksutbygginga under dagens jordbrukspolitikk.
- Sigrun Kaul: Kvinners deltaking i planlegging og nærmiljø. Muligheter og begrensninger for å ivareta omsorgsinteresser i bydningsråd.
- Kari Skrede: Kvinners levekår: Betydning av sosial bakgrunn; oppvekstforhold, samt familie- og yrkestilpassning over livsløpet.
- Turi Sverdrup Berg: Mannlige førskolelærere i yrkeslivet: Hvilke stillinger søker disse?

- Odd S.Dalgard/Bernt K.Solvang: Nettverkmobilisering, utmars eller psykiske probelmer om kvinner, bo- miljø og psykisk helse.
- Liv Finstad/Cecilie Høygård: Prostitusjonsprosjektet.
- Siri Næss: Middelaldrende kvinners velferd - betydningen av yrkes- aktivitet og sosialklasse.
- Dag Gjestland: Jordmødrenes plass i helse- og sosialtjenesten.
- Grete Botten: Vurdering av norsk ernæringspolitikk for spesielt utsatte befolkningsgrupper.
- Beatrice Halsaa: De kommunale likestillingsutvalg - et tjenlig middel i norsk offentlig likestillingspolitikk.

PUBLIKASJONER INNKOMMET TIL REDAKSJONEN

Bøker, hovedoppgaver/magistergradsavhandlinger

- UNIVERSITETSFORALGET, Fra barn til kvinne, en artikkelsamling av Anne-Cahtrine Andersen, Gerd Bjørhovde, Ingvild Broch, Susanne Fabricius, Liv Riiser, Åse Hiorth Lervik, Anna-Riitta Lindgren, Synnøve des Bouvrie Thorsen og Wenche Aamold.
- UNIVERSITETSFORALGET, Gjennom kvinneøyne. Norske kvinners litteraturkritikk og reaksjon på litteraturen, ca. 1880-1930. Innledning og merknadene ved Åse Hiorth Lervik.

Rapporter, prosjektnotater, artikler og oversikter

- LÆRARUTDANNINGSRÅDET, Jamstilling/likeverd mellom kjønna i lærarutdanninga, Småskrift nr. 4/1980.
- FISKERIØKONOMISK INSTITUTT, Samtaler med fiskerkvinner, en intervju-undersøkelese blant 130 fiskerhustruer om miljø, trivsel og økonomi. Av Irene Leknessund, Randi Fredheim og Gerhard M. Gerhardsen.
- UBS BIBLIOTEKTJENESTE, Kvinnelitteratur i Fellesbiblioteket SV. Oslo 1970. 2. utgave.
- NORGES HANDELSHØYSKOLE, Kvinnelitteratur i Norges Handelshøyskoles bibliotek, Kirsten Kårdal.
- NORGES HANDELSHØYSKOLE, Kvinnelitteratur i Norges Handelshøyskoles bibliotek, Eli Lund Astad og Kirsten Kårdal.
- ELVERUM LÆRERHØGSKOLE, Kjønnssroller, et utvalg bøker og tidsskrift-artikler. 1980.
- ØPPLAND DISTRIKTSHØGSKOLE, Aktuell kvinnelitteratur i Oppland distriktshøgskoles bibliotek, 1977.
- ÅRSBIBLIOGRAFI 1974, Kvinnerrelevante artikler i norske tidsskrifter. Arne Skivenes og Inger Johansen. 1980.
- NORDISK SOMMERUNIVERSITET 1980, Kvinneinteriør, Rakel Nordseth. Arbejdspapirer fra NSU nr. 6.
- SIFA, Alkohol som element i kvinneproblemer. Økning i bruk og misbruk, Edle Ravndal.
- Industriøkonomisk institutt, Lønn, stilling og kjønn. En statistisk undersøkelse av funksjonærer i industrien. Kristin D. Titlestad og Asbjørn Rødseth, Arbeidsrapp. nr. 36.
- NORAD, Norkontakt, FN's kvinnekonferanse i København, Nr. 6/1980.
- NAVF, RFSP, Kvinner og forskning, rapport fra et formidlingsseminar.
- LEDEROPPLÆRINGSRÅDET, Opplæring i ledelse, Lederopplæringsrådets virksomhet 1968-1980.
- NPI, Å arbeide på kontor, en miljøundersøkelse av miljø og arbeidsoppgaver, 1980.

NORDISK MINISTERRÅD, Fødeinstitusjonene i Norden. En kartlegging av rutiner vedrørende fedre og søsken.
A 1980:7.

NILA, Et forstudie om "Kvinner i ledelse". AnitaAsdahl,1980.

KVINNOLITTERATURFORSKNING, teorier og begynnelse, rapport sammenställd av Karin Westman Berg.

KVINNOLITTERATURFORSKNING II, Famillen H, Fredrika Bremer.

SOU 1979:89, Kvinnors arbete, rapport från Jämställdhetskomiteen.

KVINNORS ARBETE, en sammenfatning av rapproten SOU 1979:89.

KATA-PROSJEKTETS ANKNYTNING TILL VETENSKAPELIGE TEORIER:
Inez Backlund, Barbro Erlander og Kristina Torsson.

UNITAR Vol.II, The Role of Women, by Davidson Nicol and Margaret Croke.

UNITAR No.7, The Implications of UNCSTDS "Ascending Process" for the Exploitation of Women and Other Marginalized Social Groups. By Pamela M.D'Onofrio.

UNITAR No.8, Women and Technology in the Industrialized Countries.
By Maria Bergom-Larsson.

UNITAR No.9, Women and Technological Development in Agriculture: An Overview of the Problem in Developing Countries.
By Zenebeworke Tadesse.

UNITAR No.10, The Impact of Science and Technology and the Role of Women in Science in Mexico. By Mangalam Srinivasan.

CENTRE FOR DEVELOPMENT RESEARCH, Water Supply Problems in Rural Africa, The Implications for Women, Kirsten Jørgensen.

THE FREDRIKA-BREMER-ASSOCIATION, Women in Public Life.

Tidsskrifter

SOSIOLOGI I DAG, Nr. 4/80, Utstøtte kvinnegrupper.

BYGGEKUNST, Nr. 8/1980, På kvinners vilkår.

KVINDESPOR, Nr. 1/1980. Tidsskrift om Kvinder og Kultur.

WOMENS RESEARCH AND RESOURCES CENTRE NEWSLETTER, No.1,1981.

CEFRES NEWSLETTER, The fear of war and the Desire of peace.No.6.

WOMEN AND REVOLUTION, No. 2,1980.

OVERSIKT OVER FINANSIERINGSKILDER. - SAMFUNNSVITENSKAP

	<u>Søknadsfrist</u>
Rådet for samfunnsvitenskapelig forskning, NAVF	15. mai
Rådet for forskning for samfunnsplanlegging, NAVF (søknader kan også behandles utenom formelle frister)	15. mai
Forbruker- og administrasjonsdepartementet, Familie- og likestillingsavdelingen	15. september
Justisdepartementet	15. mai
Dirke- og undervisningsdepartementet (nye søknader)	15. september
Kommunal- og arbeidsdepartementet, arbeidsavd.	15. september
Kommunal- og arbeidsdepartementet, arbeidsmiljøavd.	1. september
Sosialdepartementet	1. oktober
NORAD	1. juli
Rådet for anvendt pressforskning	1. oktober
Utvalget for rustningskontroll og nedrustning	15. januar
Arbeidsgiverforeningen	31. august
Nordisk kulturfond (Nordisk Råd)	Ingen fast
Lederopplæringsrådet i Norge	5. februar
Norsk produktivitetsinstitutt (NPI)	4 ganger i året
Nansenfondet	15. november
Nordiska samarbetskommittén för internationel politik, inkl. konflikt- och fredsforskning	1. mars, og 1. oktober
Nordiska Afrikainstitutet, Uppsala	15. mai, og 15. november
Centralinstitut for Nordisk Asienforskning (CINA), København	15. desember
Forskjellige fonds ved universitetene. Annonseres i universitetenes informasjonsblader/bulletiner.	

	<u>Søknadsfrist</u>
Nordisk forskerstipend/Nordiske forskersymposier	1. februar og
(Nordiske forskerkurser)	1. oktober
Nordisk samarbeidsnemnd for samfunnsforskning	
(NOS-S), NAVF	1. februar
Kontaktutvalget mellom NRK og samfunnsforskning	15. oktober

Returadresse:

NAVFs sekretariat for
kvinneforskning
Munthesgt. 29, Oslo 2

HITIL UTKOMMET

- Arbeidsnotat nr. 1/77: Samfunnsforskning om kvinner. Rapport fra en konferanse. Ved Nina Gornitzka og Edle Ravndal. "Utsolgt".
- Arbeidsnotat nr. 2/77: NAVFs Center for Research on Women. By Helga Maria Hernes. "Utsolgt".
- Arbeidsnotat nr. 3/77: Data om kvinner. Ved Kirsten Voje. "Utsolgt".
- Arbeidsnotat nr. 4/77: Kjønnssroller og utdanning. Rapport fra et symposium. Ved Nina Gornitzka. Familiepolitikk. Rapport fra en konferanse Ved Hildur Ve.
- Arbeidsnotat nr. 5/77: Kvinners omsorgsarbeid i den ulønnete produksjon. Ved Kari Wærness. "Utsolgt".
- Arbeidsnotat nr. 6/78: Fellesskap, samhold, distanse og konflikt mellom kvinner. Et veiledningsprosjekt. Ved Harriet Holter. Arbeidsnotat 1/78 fra veiledningsprosjektet. "Utsolgt".
- Arbeidsnotat nr. 7/78: Kvinners plass i Levekårsundersøkelsen. Ved Ingeborg Astrid Kleppe.
- Arbeidsnotat nr. 1/79: Kvinners levekår. En seminarrapport.
- Arbeidsnotat nr. 2/79: Heimearbeidere i streik. Ved Merete Lie. Kvinner, interesseforvaltning og lokalsamfunn. Kvinner og menn i arbeidskonflikt. Ved Siri Gerrard. Arbeidsnotat nr. 1/79 fra veiledningsprosjektet.
- Arbeidsnotat nr. 3/79: Oversikt over samfunnsvitenskapelig forskning om kvinner. Ved Marianne Noodt. "Utsolgt".
- Arbeidsnotat nr. 4/79: Kvinnefellesskap og kvinneinteresser. Ved Siri Gerrard, Aud Grandaunet, Marit Hoel og Merete Lie. Arbeidsnotat nr. 2/79 fra Veiledningsprosjektet.
- Arbeidsnotat nr. 5/79: Lønnet og ulønnet omsorg. En seminarrapport.
- Arbeidsnotat nr. 1/80: Kvinneforskningssekretariatets fremtid. En utredning fra styret for NAVFs sekretariat for kvinneforskning. "Utsolgt".

BARNVEVERNSAKADEMIET, 1 OSLO
BIBLIOTEKET
POSTBOKS 5625, GRISKEBY
OSLO 2

Arbeidsnotat nr. 2/80 Teori- og metode i kvinneforskningen.
Rapport fra en konferanse.

Arbeidsnotat nr. 1/81 Forholdet mellom kvinneforskningen og
kvinnebevegelsen.
Rapport fra et seminar.